

UZASADNIENIE

Formularz UK 2	Sygnatura akt	II AKa 240/21	
Załącznik dołącza się w każdym przypadku. Podać liczbę załączników:	2		
1. CZĘŚĆ WSTĘPNA			
1.1. Oznaczenie wyroku sądu pierwszej instancji			
Wyrok Sądu Okręgowego w Szczecinie z dnia 20 lipca 2021 r., sygn. akt III Ko 440/20			
1.2. Podmiot wnoszący apelację			
# oskarżyciel publiczny albo prokurator w sprawie o wydanie wyroku łącznego			
# oskarżyciel posiłkowy			
# oskarżyciel prywatny			
# obrońca			
# oskarżony albo skazany w sprawie			

o wydanie wyroku łącznego			
# inny			
1.3. Granice zaskarżenia			
1.1.1. Kierunek i zakres zaskarżenia			
# na korzyść # na niekorzyść	# w całości		
# w części	#	co do winy	
#	co do kary		
#	co do środka karnego lub innego rozstrzygnięcia albo ustalenia		
1.1.2. Podniesione zarzuty			
Zaznaczyć zarzuty wskazane przez strony w apelacji			
#	art. 438 pkt 1 k.p.k. – obraza przepisów prawa materialnego w zakresie kwalifikacji prawnej czynu przypisanego oskarżonemu		
#	art. 438 pkt 1a k.p.k. – obraza przepisów prawa materialnego		

	<p>w innym wypadku niż wskazany w art. 438 pkt 1 k.p.k., chyba że pomimo błędnej podstawy prawnej orzeczenie odpowiada prawu</p>	
#	<p>art. 438 pkt 2 k.p.k. – obraza przepisów postępowania, jeżeli mogła ona mieć wpływ na treść orzeczenia</p>	
#	<p>art. 438 pkt 3 k.p.k. – błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia, jeżeli mógł on mieć wpływ na treść tego orzeczenia</p>	
#	<p>art. 438 pkt 4 k.p.k. – rażąca niewspółmierność kary, środka karnego, nawiązki lub niesłusznego zastosowania albo niezastosowania środka zabezpieczającego, przypadku lub innego środka</p>	
#	<p>art. 439 k.p.k.</p>	
#	<p>brak zarzutów</p>	
<p>1.4. Wnioski</p>		

#	uchylenie	#	zmiana	
2.	Ustalenie faktów w związku z dowodami przeprowadzonymi przez sąd odwoławczy			
1.5.	Ustalenie faktów			
1.1.3.	Fakty uznane za udowodnione			
Lp.	Oskarżony	Fakt oraz czyn, do którego fakt się odnosi	Dowód	Numer karty
2.1.1.1.				
1.1.4.	Fakty uznane za nieudowodnione			
Lp.	Oskarżony	Fakt oraz czyn, do którego fakt się odnosi	Dowód	Numer karty
2.1.2.1.				
1.6.	Ocena dowodów			
1.1.5.	Dowody będące podstawą ustalenia faktów			
Lp. faktu z pkt 2.1.1	Dowód	Zwięźle o powodach uznania dowodu		

<p>1.1.6. Dowody nieuwzględnione przy ustaleniu faktów (dowody, które sąd uznał za niewiarygodne oraz niemające znaczenia dla ustalenia faktów)</p>			
<p>Lp. faktu z pkt 2.1.1 albo 2.1.2</p>	<p>Dowód</p>	<p>Zwięźle o powodach nieuwzględnienia dowodu</p>	
<p>3. STANOWISKO SĄDU ODWOŁAWCZEGO WOBEC ZGŁOSZONYCH ZARZUTÓW i wniosków</p>			
<p>Lp.</p>	<p>Zarzut</p>		
<p>3.1.</p>	<p>Zarzut apelacji pełnomocnika wnioskodawcy:</p> <p>- naruszenie przepisów prawa procesowego, które miało wpływ na treść wydanego orzeczenia, tj. art. 7 k.p.k. w związku z art. 410 k.p.k. poprzez błędną ocenę zgromadzonych dowodów w części odnoszącej się do ustalenia wysokości zadośćuczynienia, co doprowadziło do</p>	<p># zasadny</p> <p># częściowo zasadny</p> <p># niezasadny</p>	

	<p>błędów w ustaleniach faktycznych przyjętych podstawę orzeczenia.</p> <p>za</p>			
<p>Zwięźle o powodach uznania zarzutu za zasadny, częściowo zasadny albo niezasadny</p>				
<p>Zarzut podniesiony w apelacji pełnomocnika wnioskodawczyni okazał się częściowo zasadny. Sąd Okręgowy ocenił materiał dowodowy sprawy zgodnie z wymogami wynikającymi z art. 7 k.p.k., a następnie poczynił prawidłowe ustalenia faktyczne, odzwierciedlając należycie okoliczności zatrzymania D. J. (1) (wówczas: B.), warunki w jakich była pozbawiona wolności, zwłaszcza przed przetransportowaniem jej do Aresztu Śledczego w K., jak też dalszy tok postępowania karnego prowadzonego przeciwko niej. Zakończyło się ono wydaniem wobec D. J. (1) przez Wojskowy Sąd Garnizonowy w</p>				

Szczecinie w dniu 08.07.1983 r. wyroku skazującego za przestępstwo z art. 48 ust. 4 w zw. z art. 48 ust. 2 i 3 dekretu z 12.12.1981 r. o stanie wojennym (SG. W. 33/83). Sąd Najwyższy wyrokiem z dnia 20.09.1983 r., Rw. 714/83 nie uwzględnił rewizji m.in. obrońcy wnioskodawczyni i na podstawie art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 21 lipca 1983 r. o amnestii (Dz.U. Nr 39, poz. 177) postępowanie wobec wymienionej umorzył. Ostatecznie wnioskodawczyni została uniewinniona wyrokiem Sądu Najwyższego z dnia 21.05.1993 r., WRN 40/93. Sąd Okręgowy, pomimo poczynienia prawidłowych ustaleń faktycznych, miarkując następnie wysokość kwoty zadośćuczynienia, nie uwzględnił wszystkich okoliczności mających w tym zakresie istotne znaczenie, a jednocześnie nie nadał właściwej rangi tym, które miał na uwadze. Takie postąpienie

slusznie zatem,
zostalo w apelacji
pełnomocnika
represjonowanej
zidentyfikowane
jako naruszenie
przepisu art. 410
k.p.k., prowadzące
w rezultacie do
ustalenia
zadośćuczynienia na
poziomie
nieadekwatnym do
zakresu oraz
intensywności
negatywnych
przeżyć i doznań
wnioskodawczyni.
Taki bowiem
charakter ma kwota
22.444 zł, ustalona
przez Sąd Okręgowy
jako półtorakrotność
przeciętnego
miesięcznego
wynagrodzenia w I
kwartale 2021 r.

Zgodnie z art. 445
§ 1 i 2 k.c. kwota
zadośćuczynienia
ma być
odpowiednia, przy
czym, aby mogła
być za taką uznana,
winna stanowić
efekt rozważań
respektujących
kryteria
ukształtowane w
tej mierze w
orzecznictwie Sądu
Najwyższego i
doktrynie oraz
stosowane w
praktyce
orzeczniczej przez
sądy powszechne.
Zgodnie z
utrwalonym na

takiej podstawie schematem ocen, w przypadku niezasadnego pozbawienia wolności wobec osób represjonowanych, należy uwzględnić w szczególności czas trwania izolacji, warunki panujące w miejscu osadzenia, ewentualne skutki stosowania przemocy fizycznej przez funkcjonariuszy MO lub SB, wiek osoby represjonowanej, poczucie bezradności, nieprzydatności w społeczeństwie, obawy o utratę dobrego imienia, infamię środowiskową (wyrok SN z 14.04.2021 r., I KK 207/20, LEX nr 3229455). Oczywiście jest zatem, że zadośćuczynienie służy kompensacji nie tylko cierpień fizycznych, ale także psychicznych. Fakt, że ze względu na praktyczną niemożność wyrażenia w formie pieniężnej tego rodzaju doznań, kształtowanie wysokości zadośćuczynienia należy do sfery uznania sędziowskiego, nie oznacza dowolności

w tym względzie. Musi ono być bowiem miarkowane w oparciu o wskazane wyżej kryteria, z uwzględnieniem indywidualnych okoliczności konkretnej sprawy. Dotychczasowy dorobek orzecniczy w sposób jednoznaczny wskazuje również na to, że jakkolwiek zadośćuczynienie nie może prowadzić do bezpodstawnego wzbogacenia i wykroczać poza rozsądne granice, to zarazem nie może być ani symboliczne, ani też nadmiernie odległe od uchwytneho w konkretnych realiach sprawy, ładunku krzywdy osoby represjonowanej.

Zasądzona kwota zadośćuczynienia nie może zatem stanowić efektu dalece uproszczonego szacowania doznanej krzywdy, a taki właśnie charakter ma kwota 22.444 zł ustalona w niniejszej sprawie jako zadośćuczynienie, mające należycie zrekompensować D. J. (1) zakres

negatywnych jej przeżyć, związanych zarówno z ponad dwumiesięcznym tymczasowym aresztowaniem oraz bezzasadnym wydaniem wobec niej wyroku skazującego. Nie można uznać, że walor odpowiedniości posiada kwota zadośćuczynienia ustalona jedynie jako iloczyn długości trwania pozbawienia wolności (ilości miesięcy) i dowolnie przyjętej wielokrotności przeciętnego wynagrodzenia z okresu orzekania przez Sąd pierwszej instancji (bez wskazania dlaczego taką, a nie inną, wielokrotność przyjęto). Tak natomiast, postąpił Sąd Okręgowy w niniejszej sprawie, przyjmując za punkt wyjścia swoich ustaleń w tym zakresie "półtorakrotność" przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w I kwartale 2021 r. (8.523 zł) i mnożąc ją następnie przez czas trwania tymczasowego aresztowania D. J. (1) (2 miesiące i 19 dni). Uwzględnił

wprawdzie ponadto dolegliwości psychiczne będące jej udziałem w okresie pozbawienia wolności, szczególną ich dotkliwość z racji młodego wieku wnioskodawczyni i nadto warunki osadzenia drastycznie odbiegające od stwarzających poczucie bezpieczeństwa, jednak nie ulega wątpliwości, że zakres okoliczności poczytanych przez Sąd pierwszej instancji jako elementy krzywdy doznanej przez D. J. (1), został nadmiernie ograniczony w stosunku do poczynionych ustaleń faktycznych. Być może Sąd Okręgowy miał na uwadze całokształt ustalonych faktów, tym niemniej część uzasadnienia zaskarżonego wyroku odnosząca się do powyższej kwestii, tego nie odzwierciedla, a jednocześnie rozstrzygnięcie dotyczące zadośćuczynienia, nie przekonuje, że wszystkie ustalone fakty znalazły swój należyty wyraz w wysokości kwoty

zasądzonego zadośćuczynienia. Zauważyć należy, że poza okolicznościami podkreślonymi przez Sąd Okręgowy, uwzględnienia wymagały wszystkie pozostałe ustalone fakty, charakteryzujące ówczesną sytuację wnioskodawczynie. Nie można zatem pomijać okoliczności, że D. J. (1) została zatrzymana niespodziewanie, na terenie uczelni (jako studentka Politechniki (...)) i przewieziona do Komendy Wojewódzkiej MO w S. bez jakiegokolwiek dodatkowej odzieży, bez podstawowych artykułów higienicznych. Nie miała możliwości skontaktowania się z najbliższymi. Była przez większą część okresu tymczasowego aresztowania przetrzymywana w pomieszczeniach piwnicznych KW MO w S., wykorzystywanych wówczas przez SB (od 07.10.1982 r. do połowy grudnia 1982 r.), osadzona w zaciemnionej pojedynczej celi, zmuszona do spania

na podeście wyposażonym jedynie w brudny koc, a rolę ręcznika pełniła ścierka do naczyń (słusznie pełnomocnik podkreślił, że zgodnie z postanowieniem prokuratora i nakazem przyjęcia z dnia 09.10.1982 r., powinna być osadzona w AŚ w K.).

Przeprowadzano systematycznie wielogodzinne przesłuchania wnioskodawczynie, sugerując jej, że prowadzi działalność szpiegowską, szkodliwą dla Polski.

Korzystanie z prysznicza wymagało zgłoszenia strażnikowi, przy czym kąpiel musiała odbywać się w pomieszczeniu otwartym, bez drzwi.

Również uzyskanie środków higienicznych w okresie miesiączkowania, wymagało zgłoszenia tego faktu strażnikowi.

Podkreślenie przez Sąd Okręgowy młodego wieku D. J. (1), wymaga zatem doprecyzowania, że chodzi o 21-letnią wówczas dziewczynę, dla

której wszystkie wskazane powyżej sytuacje, musiały łączyć się z trudnymi do udźwignięcia przeżyciami psychicznymi, nieadekwatnymi do jej dojrzałości i bardzo jeszcze ograniczonego doświadczenia życiowego. Dokonując obiektywnej i zarazem odpowiednio empatycznej oceny tych faktów, nie sposób nie mieć wyobrażenia o skali bezradności, poczucia beznadziejności, głębokości poczucia wstydu, skrepowania i poniżenia, jakie wiązały się z opisanymi wyżej doświadczeniami, szczególnie właśnie w przypadku tak młodej kobiety. Dodać należy, że towarzyszyły im także skutki fizyczne, odzwierciedlone w ustaleniach faktycznych Sądu pierwszej instancji, które raczej nie były identyfikowane jako element krzywdy. Chodzi mianowicie o omdlenie, które nastąpiło w kilka dni po osadzeniu D. J. (1) w

celi czteroosobowej, będące wynikiem między innymi znacznej utraty wagi i wydatnego jej osłabienia. Incydent powyższy o tyle zmienił sytuację, że po jego zaistnieniu wnioskodawczyni mogła korzystać ze spacerów, tak jak inne osadzone. Natomiast dopiero po przewiezieniu do Aresztu Śledczego w K. (krótko przed uchyleniem aresztu 24.12.1982 r.), wnioskodawczyni sypiała w łóżku i korzystała z normalnej łazienki. Jeśli więc uwzględnia się taką specyfikę sytuacji D. J. (1), związaną z samym okresem pozbawienia wolności, to nieprzekonujące jawi się twierdzenie Sądu Okręgowego, że skoro jej uwięzienie nie łączyło się z fizycznym znęcaniem się nad nią, to nie było podstaw do zasądzenia na jej rzecz wyższej kwoty zadośćuczynienia aniżeli 22.444 zł. Całkowicie nietrafnym argumentem na poparcie powyższej tezy, jest odwołanie

się Sądu pierwszej instancji do wymiaru cierpień osadzonych, więzionych "w czasach stalinowskich".

Sąd Okręgowy pominął fakt, że w tym konkretnym przypadku, funkcja kompensacyjna zadośćuczynienia nie powinna ograniczać się jedynie do negatywnych skutków pozbawienia wolności D. J. (1) (od 07.10.1982 r. do 24.12.1982 r.), ale winna uwzględniać nadto fakt bezzasadnego skazania jej przez Wojskowy Sąd Garnizonowy w S. w dniu 08.07.1983 r., Sg W 33/83. Związane z tym okoliczności, w tym fakt wydania w dniu 21.05.1993 r. przez Sąd Najwyższy wyroku uniewinniającego, zostały dostrzeżone przez Sąd pierwszej instancji wyłącznie jako potwierdzenie oczywistej niesłuszności tymczasowego aresztowania D. J. (1), co samo w sobie jest zasadne, ale co zarazem dyktuje potrzebę

dostrzeżenia szerszego zakresu następstw jej działalności niepodległościowej, wymagających zrehabilitowania. Zasadzenie zadośćuczynienia (i odszkodowania) na podstawie art. 11 ust. 1 w zw. z art. 8 ust. 1 ustawy z dnia 23 lutego 1991 r. o uznaniu za nieważne orzeczeń wydanych wobec osób represjonowanych za działalność na rzecz niepodległego bytu Państwa Polskiego (dalej: ustawa lutowa) za wyrządzone krzywdy (i szkody) wynikłe ze stosowania tymczasowego aresztowania, jest więc zasadne wówczas, gdy zachodzą przesłanki do stwierdzenia nieważności orzeczenia, jeżeli wcześniej osobę represjonowaną uniewinniono lub umorzono wobec niej postępowanie na podstawie art. 17 § 1 pkt 1 i 2 k.p.k. Jedynie dla porządku zaznaczyć należy, że w przypadku uniewinnienia lub umorzenia postępowania na wskazanej wyżej

podstawie prawnej,
nie powstaje
konieczność
wystąpienia o
unieważnienie
orzeczenia, na co
wskazuje treść art.
7 ust. 1 ustawy
lutowej (por. wyrok
SN z 23.01.2019
r., V KK 111/18,
LEX nr 2616250). W
okolicznościach tej
sprawy, aktualizuje
się względem
wnioskodawczyni
potrzeba
uwzględnienia
również tego rodzaju
okoliczności, jak
akcentowane przez
nią samą i jej
pełnomocnika, a
mianowicie faktu
zawieszenie jej w
prawach studenta
związane z
tymczasowym
aresztowaniem,
materialnej
podstawy takiego
postąpienia (treść
zarzutu), jako
przedmiotu
prowadzonego
przeciwko niej
postępowania
karnego, jak też
kwestii późniejszego
o rok ukończenia
studiów i wreszcie
faktu noszenia przez
długi czas piętna
osoby karanej, co
niezależnie od
okresu trwania
prawnych
konsekwencji
skazania na karę
pozbawienia

wolności z
warunkowym
zawieszeniem jej
wykonania, w
świadomości
mieszkańców
rodzinnej
miejscowości D.
J. (1) – jak
podkreśliła - było
obecne znacznie
dłużej. Na potrzebę
uwzględnienia
szerszego spektrum
okoliczności
represyjnych niż
tylko wyniki ze
stosowania
tymczasowego
aresztowania, w
analogicznym stanie
faktycznym sprawy,
wskazał również Sąd
Najwyższy w wyroku
z 23.09.2010 r.,
WA 28/10, LEX nr
844298.

Mając na uwadze
przedstawione
powyżej
okoliczności, sąd
odwoławczy uznał,
że ustalona przez
Sąd Okręgowy kwota
zadośćuczynienia -
22.444 zł, nie
stanowiłaby
odpowiedniego
zrekompensowania
zakresu oraz stopnia
dolegliwości
krzywdy doznanej
przez D. J.
(1) z powodu
bezpodstawnego
wydania wobec niej
wyroku skazującego
oraz bezzasadnego
stosowania

tymczasowego aresztowania.
Ukształtowanie zadośćuczynienia na poziomie 60.000 zł nie tylko dalece bardziej uwzględnia stopień i specyfikę jej pokrzywdzenia, ale ponadto stanowi wartość ekonomiczną adekwatną do ustalonych okoliczności i aktualnych realiów rynkowych.
Niewątpliwie, w takiej wysokości nie ma wymiaru jedynie symbolicznego, ani niedostatecznego, ale też nie prowadzi do bezpodstawnego wzbogacenia wnioskodawcy.
Uwzględnia natomiast, potrzebę względnie jednolitego orzekania w przedmiocie tego rodzaju roszczeń - na tyle, na ile jest to realne przy uwzględnieniu znaczącego zróżnicowania okoliczności konkretnych spraw.
Słusznie podkreśla się w orzecznictwie, że kształtowanie wysokości zadośćuczynienia w rozsądnych granicach, odpowiadających aktualnym warunkom i

<p>przeciętnej stopie życiowej nie może prowadzić do podważenia kompensacyjnej funkcji zadośćuczynienia (wyrok SN z 14.04.2021 r., I KK 207/20, LEX nr 3229455).</p>			
<p>Wniosek</p>			
<p>Wniosek w apelacji pełnomocnika wnioskodawcy o zmianę wyroku w zaskarżonej części poprzez zasądzenie na rzecz wnioskodawcy kwoty 150.000 zł tytułem zadośćuczynienia.</p>	<p># zasadny # częściowo zasadny # niezasadny</p>		
<p>Zwięźle o powodach uznania wniosku za zasadny, częściowo zasadny albo niezasadny.</p>			
<p>Wniosek apelacji pełnomocnika wnioskodawcy okazał się częściowo zasadny, co skutkowało podwyższeniem zadośćuczynienia do wysokości 60.000 zł, nie został natomiast uznany za godny uwzględnienia w pełnym zakresie, to jest do wysokości 150.000 zł, albowiem w takim</p>			

<p>kształcie, jawi się on nadmiernie wygórowany, zarówno ze względu na czas trwania tymczasowego aresztowania wnioskodawczyni, charakter kary orzeczonej wydanym wobec niej wyrokiem skazującym, jak też wnioski nasuwające się na tle orzeczeń zapadłych w podobnych sprawach.</p>				
<p>3.2.</p>	<p>Zarzuty apelacji prokuratora:</p> <p>- <u>obraza przepisów prawa materialnego</u> w postaci art. 361 § 1 i 2 k.c. oraz art. 8 ust. 1 ustawy z dnia 23.02.1991 r. o uznaniu za nieważne orzeczeń wydanych wobec osób represjonowanych za działalność na rzecz niepodległego bytu Państwa Polskiego (Dz.U. z 2020 r., poz. 1820 j.t.), poprzez zasądzenie na rzecz wnioskodawczyni odszkodowania w kwocie 3.665 zł tytułem poniesionych kosztów honorariów adwokackich, wskutek nieprawidłowej -</p>	<p># zasadny</p> <p># częściowo zasadny</p> <p># niezasadny</p>		

rozszerzającej
wykładni
wskazanych
przepisów, podczas
gdy możliwość
zasądzenia w tym
trybie
odszkodowania za
poniesioną szkodę,
ograniczona jest
tylko do takich
skutków wykonania
orzeczenia albo
decyzji, które w
sposób bezpośredni
wynikają z
internowania lub
pozbawienia
wolności, albowiem
na podstawie ustawy
lutowej Skarb
Państwa ponosi
odpowiedzialność
jedynie za szkodę lub
krzywdę pozostające
w adekwatnym
związku
przyczynowym z
niesłusznym
pozbawieniem
wolności, a
naprawienie takiej
szkody objąć może
jedynie straty, które
poszkodowany
realnie poniósł, co
w niniejszej sprawie
nie miało miejsca,
gdyż pieniądze na
honorarium,
wnioskodawczyni
otrzymała od
rodziny i znajomych,
które to osoby, nie
chciały ich zwrotu;

- obrazę przepisów
postępowania
mającą istotny
wpływ na treść

orzeczenia, w postaci art. 366 § 1 k.p.k. w zw. z art. 410 k.p.k. w zw. z art. 7 k.p.k., poprzez bezkrytyczne danie wiary prawie w całości zeznaniom wnioskodawczynie D. J. (1) z domu B., szczególnie w zakresie otrzymywania przez nią stypendium socjalnego i jego wysokości, czy też co do nieoddania jej, odebranych w toku zatrzymania przedmiotów, pomimo nieprzedstawienia przez wnioskodawczynię dowodów na poparcie jej twierdzeń w tym zakresie;

- błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia, a mający wpływ na jego treść, polegający na:

- przyjęciu, że wnioskodawczyni za 1 rok, w którym mogłaby zarabiać, ale nie zarabiała, gdyż o jeden rok dłużej studiowała - winna otrzymać odszkodowanie w kwocie

37.504 zł,
stanowiące
różnicę
pomiędzy
osiąganym
przez 12
miesiący
dochodem na
poziomie
średniej
krajowej,
pomniejszonym
o kwotę
wypłacanego jej
przez 10
miesiący
stypendium w
wysokości
6.300 zł, mimo
nieuprawdopodobnienia
faktu, że
wnioskodawczyni
podjęłaby pracę
zawodową
natychmiast po
ukończeniu
studiów w 1984
r. (przeszkodą
mogłaby być
ciąża i
urodzenie przez
nią dziecka 6
listopada 1984
r.), i to od
razu osiągając
dochody równe
średniej
krajowej, bez
podjęcia próby
uwiarygodnienia
takiego
stwierdzenia,
choćby
poprzez
ustalenie daty
ukończenia
studiów przez
wnioskodawczynię,
daty podjęcia
przez nią

pierwszej pracy
oraz wysokości
osiąganego w
niej
wynagrodzenia,

- błędnym
ustaleniu
odszkodowania
z tytułu
utraconego
stypendium,
wskutek
niezasadnego
odjęcia od
utraconych
dochodów za
jeden rok pracy
w latach
1984-1985,
kwoty
stypendium
otrzymanego
przez
wnioskodawczynię
w roku
akademickim
1983/1984,
zamiast
uwzględnienia
stypendium
otrzymywanego
przez
wnioskodawczynię
w roku
akademickim
1984/1985 (z
jego
podwyższeniem
o kwotę 2.700
zł od 1 listopada
1984 r.);
- przyjęciu, iż w
roku
akademickim
1982/1983
wnioskodawczyni
otrzymywałaby
co miesiąc

stypendium w kwocie 4.300 zł, podczas gdy ze znajdujących się w aktach sprawy podań o przyznanie pomocy materialnej nie wynika, czy D. J. (1) z domu B. w ogóle na I i II roku studiów stypendium otrzymywała, a sama wnioskodawczyni w złożonych zeznaniach podała, że otrzymywała stypendium w wysokości jedynie 2.000zł;

- przyjęciu, iż zapłacone honorarium adwokackie w kwocie 7.500 zł stanowiło 64, 5 % ówczesnego średniego wynagrodzenia wynoszącego 11.631 zł, podczas gdy uiszczono je dopiero po 14 lutego 1983 r., a więc gdy obowiązywała już inna kwota średniego miesięcznego wynagrodzenia, czyli 14.475 zł.

<p>Zwiężle o powodach uznania zarzutu za zasadny, częściowo zasadny albo niezasadny</p>		
<p>Zarzuty apelacji prokuratora nie zasługiwały na uwzględnienie.</p> <p>Sąd Okręgowy prawidłowo ustalił, iż D. J. (1) poniosła szkodę m.in. z tego tytułu, że przez okres roku była zwieszona w prawach studenta, co skutkowało ukończeniem przez nią studiów z rocznym opóźnieniem, tj. w 1986 r. zamiast w roku 1985. Według wyliczeń przedstawionych w zaskarżonym wyroku, wartość tej szkody wyniosła 37.504 zł. Przyjmując wartości proponowane przez prokuratora, a zatem stypendium podwyższone od 1 listopada 1984 r. o 2.700 zł, należałoby uwzględnić nie tylko tak określoną wysokość tego świadczenia, ale również fakt, że przeciętne miesięczne wynagrodzenie w 1984 r. wzrosło do wysokości 16.838 zł (wg obwieszczenia</p>		

Prezesa GUS z dnia 25.05.1990 r. w sprawie przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia pracowników w gospodarce społecznej w latach 1950-1989 oraz w kolejnych kwartałach 1989 r.). Uwzględnienie kwoty podwyższonego stypendium w sposób wskazany przez prokuratora oraz przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w 1984 r. wynoszącego 16.828 zł, prowadzi do wniosku, że stypendium stanowiło wówczas 53,45 % tegoż wynagrodzenia. Odnosząc tę relację do przeciętnego wynagrodzenia za I kwartał 2021 r., przyjętego przez Sąd I instancji jako podstawa czynionych ustaleń (niekwestionowana w tym zakresie przez żadną ze stron), okazuje się, że 53,45 % tego wynagrodzenia, stanowi kwota 3036,79 zł, a jej 10-krotność wynosi 30.367,94 zł. W rezultacie, różnica pomiędzy sumą rocznych przeciętnych

zarobków , tj. kwotą 68.184 zł a wskazaną wyżej kwotą, wynosi 37.816, 06 zł, co stanowi kwotę wyższą od przyjętej ostatecznie w obliczeniach Sądu Okręgowego. W sytuacji, gdy wnioskodawczyni i jej pełnomocnik nie kwestionują tego składnika szkody, nie wystąpiły uzasadnione podstawy do dokonania zmiany w sposób postulowany przez prokuratora i najwyraźniej nie poddany przez niego dokładniejszej weryfikacji, bowiem charakter proponowanej zmiany jawi się sprzeczny z poczynioną na wstępie apelacji prokuratora deklaracją, że wniósł środek odwoławczy na niekorzyść D. J. (1). Nadmienić nadto należy, że kontestując realność uzyskania przez wnioskodawczynię zatrudnienia po ukończeniu studiów, z płacą nie niższą od przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia, rzecznik interesu publicznego, nie przedstawił żadnych racjonalnych, przekonujących

argumentów na poparcie swoich twierdzeń. Podjęcie przez wnioskodawczynię pracy w charakterze nauczyciela, po ukończeniu studiów z opóźnieniem, było wymuszone stosunkiem do niej Służby Bezpieczeństwa, której funkcjonariusze zapowiadali, że na terenie S. nie znajdzie ona żadnego zatrudnienia.

Sąd Okręgowy prawidłowo ustalił, że wobec zawieszenia D. J. (1) w prawach studenta z powodu jej postawy politycznej i w rezultacie wdrożenia przeciwko niej postępowania karnego oraz zastosowania tymczasowego aresztowania, została ona pozbawiona stypendium w okresie 10 miesięcy roku akademickiego 1982/1983, co odpowiada szkodzi o wartości 21.023 zł. Sąd pierwszej instancji słusznie nie uwzględnił w tych obliczeniach dodatku 2.000 zł jako dopłaty z

tytułu korzystania z domu studenckiego, albowiem we wskazanym wyżej okresie, wnioskodawczyni od 07.10.1982 r. do 24.12.1982 r. była tymczasowo aresztowana, a następnie do końca roku akademickiego przebywała w domu rodzinnym w B. (1). Fakt, że sama wnioskodawczyni nie pamiętała dokładnie kwoty wypłacanego jej uprzednio stypendium, nie oznacza, że nie uzyskiwała go w takiej wysokości, jaka wynika z uzyskanej dokumentacji. Tak więc również i w tym zakresie kwestionowanie przez prokuratora zasadności uwzględnienia przez Sąd pierwszej instancji kwoty 21.023 zł jako elementu szkody, nie zostało wsparte argumentacją zasługującą na uwzględnienie.

Pozbawione podstaw jest domaganie się przez rzecznika interesu publicznego wyeliminowania z ustalonej wysokości szkody, kwoty

stanowiącej
należność uiszczoną
na rzecz jej obrońcy.
W tym przypadku
nie mamy do
czynienia z
rekompensowaniem
szkody wynikłej
wyłącznie z faktu
stosowania wobec D.
J. (1) tymczasowego
aresztowania, ale
również wydania
wobec niej
bezzasadnego
wyroku skazującego.
Gdyby nie
prowadzone
przeciwko niej
postępowanie karne,
to nie wystąpiłaby
potrzeba
ustanowienia
obrońcy, a tym
samym poniesienia
związanych z tym
kosztów. Pozostaje
to zatem w
ściśłym związku
z prowadzeniem
wobec
wnioskodawczyni
represyjnego
postępowania
karnego. Kwota,
którą uzyskała
wnioskodawczyni od
rodziny na pokrycie
kosztów obrony,
stanowiła w
pierwszym rzędzie
darowiznę
uczynioną na jej
rzecz, a fakt,
że finalnie jej
przeznaczenie było
takie właśnie, nie
oznacza, że związany
z tym wydatkiem
uszczerbek w mieniu

nie powstał i że nie ma podstaw do identyfikowania go jako elementu szkody

wymagającego

zrekompensowania.

Ustalenie kwoty tej należności nastąpiło wcześniej, a

uiszczenie w dacie 17.02.1983 r.

Obrońca nie ma racji, że do

obliczeń w tym zakresie należałoby stosować przeciętne miesięczne

wynagrodzenie za I kwartał 1983 r.,

bowiem rozliczenie pomiędzy

wnioskodawczynią i adwokatem

nastąpiło w czasie funkcjonowania

takiej wysokości przeciętnego

wynagrodzenia, jaką przyjął Sąd pierwszej

instancji. Natomiast ogłoszenie

wysokości

przeciętnego

wynagrodzenia za I kwartał 1983 r.

nastąpiło po upływie tego kwartału. Z

przyczyn

wskazanych

powyżej, wywody prokuratora

dotyczące kwestii wydatku na obronę,

nie zasługiwały również na

uwzględnienie.

Nie są przekonujące także argumenty

prokuratora, poprzez które sugeruje on, że wnioskodawczyni fałszywie zeznała, twierdząc, iż odzyskała jedynie część mienia odebranego jej w związku z zatrzymaniem i tymczasowym aresztowaniem.

Uwzględnienie chociażby tylko takiego faktu, że w czasie zatrzymania posiadała ona przy sobie sumę 3.551,90 zł i w takiej wysokości została ona przyjęta do depozytu (...) w S., natomiast przy zwolnieniu zwrócono jej z depozytu więziennego 1.492,40 zł, prowadzi do wniosku, że twierdzenia D. J. (1), nie są w tym względzie pozbawione uzasadnionych podstaw. Jeśli zaś chodzi o ocenę wartości szkody wynikłej z utraty przedmiotów osobistych - torebki, zegarka, bransoletki i kolczyków, to w tym zakresie Sąd pierwszej instancji zobiektywizował informacje przedstawione przez wnioskodawczynię,

<p>przyjmując ich wartość na poziomie niższym niż wynikało to z twierdzeń D. J. (1). Argumentacja z tym związana, w tym poddanie w wątpliwość możliwości posiadania przez nią skórzanej torebki, czy bardziej wartościowych kolczyków i zegarka, jedynie dlatego, że wnioskodawczyni pochodziła z niezamożnej rodziny, może budzić wątpliwości, ale ponieważ i w tym zakresie D. J. (1) oraz jej pełnomocnik, nie sygnalizowali żadnych zastrzeżeń, to nie było rozsądnych podstaw do podważenia sformułowanych w tym zakresie wniosków. Zauważyć jednak należy, że zapis widniejący na kwicie depozytowym (k. 36) wskazuje również na fakt, że przyjęta do depozytu torebka określona została jako „Torebka skórzana”.</p>			
<p>Wniosek</p>			
<p>Wniosek prokuratora o zmianę zaskarżonego</p>	<p># zasadny # częściowo zasadny</p>		

<p>orzeczenia poprzez zasądzenie na rzecz D. J. (1) odszkodowania w wysokości, którą będzie można określić po przeprowadzeniu wnioskowanych w apelacji dowodów, a w pozostałej części - utrzymanie orzeczenia w mocy.</p>	<p># niezasadny</p>		
<p>Zwięźle o powodach uznania wniosku za zasadny, częściowo zasadny albo niezasadny.</p>			
<p>Wniosek prokuratora postulujący zmianę wysokości odszkodowania zasądzonego na rzecz D. J. (1), nie zasługiwał na uwzględnienie. Wnioski dowodowe były bezprzedmiotowe, bowiem całość dokumentacji dotyczącej wnioskodawczyni, jaką uczelnia - obecnie (...) - dysponowała, została w toku postępowania przesłana do akt tego postępowania. Niczemu nie służyłoby uzyskanie informacji o adresie szkoły, w której D. J. (1) podjęła pracę po ukończeniu</p>			

studiów z powodów wskazanych przez nią w toku postępowania, gdyby bowiem nie miało miejsca jej tymczasowe aresztowanie i zawieszenie w prawach studenta na okres roku, to niekoniecznie zdecydowałyby się na zatrudnienie w prowincjonalnej szkole jako nauczycielka, zwłaszcza, że nie było to zgodne z uzyskanym przez nią kierunkiem wykształcenia (magister ekonomii). Co do postulowanych sprawdzeń w Zakładzie Karnym w K., zauważyć należy, iż nie było żadnych przeszkód, aby w toku postępowania przed Sądem Okręgowym prokurator przejawiał w tym względzie stosowną aktywność, skoro twierdzenia wnioskodawczyni dotyczące depozytu, budziły tak daleko idące wątpliwości rzecznika interesu publicznego. Można zasadnie wątpić w realność wydatkowania przez wnioskodawczynię w Areszcie Śledczym w K. kwoty

ponad 1.500 zł w okresie jej bardzo krótkiego pobytu tam, nie mówiąc o braku podstaw do formułowania tezy, że jej zeznania w tym zakresie nie są wiarygodne. Zresztą, sugestie prokuratora w powyższym zakresie (także co do przedmiotów utraconych przez D. J. (1)) stanowią swobodne spekulacje, a dyskredytowanie zeznań wnioskodawczyni oparte na twierdzeniach takiej jakości, nie mogło być poczytane za przekonujące i godne uwzględnienia, a w szczególności prowadzić do dokonania bliżej niesprecyzowanej przez rzecznika interesu publicznego, zmiany wysokości odszkodowania zasądzonego na rzecz wnioskodawczyni.

4.
***OKOLICZNOŚCI
PODLEGAJĄCE
UWZGLĘDNIENIU
Z URZĘDU***

4.1.

Zwiąże o powodach uwzględnienia okoliczności	
5. ROZSTRZYGNIECIE SĄDU ODWOŁAWCZEGO	
1.7. Utrzymanie w mocy wyroku sądu pierwszej instancji	
5.1.1.	Przedmiot utrzymania w mocy
Utrzymano w mocy rozstrzygnięcie w przedmiocie odszkodowania zasądzonego na rzecz D. J. (1) oraz rozstrzygnięcie oddalające wniosek dotyczący zasądzenia odszkodowania ponad kwotę 65.295 zł, jak również zasądzenia zadośćuczynienia ponad kwotę 60.000 zł ustaloną w postępowaniu odwoławczym.	
Zwiąże o powodach utrzymania w mocy	
Wobec nieuwzględnienia w całości apelacji prokuratora oraz jedynie częściowego	

<p>uwzględnienia apelacji pełnomocnika wnioskodawczyni, utrzymano w mocy wskazane wyżej rozstrzygnięcia.</p>		
<p>1.8. Zmiana wyroku sądu pierwszej instancji</p>		
<p>5.2.1.</p>	<p>Przedmiot i zakres zmiany</p>	
<p>Sąd Apelacyjny zmienił jedynie wysokość kwoty zasądzonej na rzecz wnioskodawczyni tytułem zadośćuczynienia, uznając, że Sąd pierwszej instancji nie uwzględnił w dostatecznym stopniu okoliczności znaczących dla tej kwestii, co szczegółowo zostało uzasadnione w pkt 3.1 niniejszego uzasadnienia.</p>		
<p>Zwięźle o powodach zmiany</p>		
<p>Argumentacja przedstawiona w apelacji pełnomocnika wnioskodawczyni, zasługiwała w części na uwzględnienie, dlatego też nastąpiła zmiana</p>		

zaskarżonego wyroku w zakresie wysokości kwoty zasądzonej na rzecz D. J. (1) tytułem zadośćuczynienia (szczegółowe uzasadnienie - pkt 3.1)			
1.9. Uchylenie wyroku sądu pierwszej instancji			
1.1.7. Przyczyna, zakres i podstawa prawna uchylenia			
5.3.1.1.1.		# art. 439 k.p.k.	
Zwięźle o powodach uchylenia			
5.3.1.2.1.	Konieczność przeprowadzenia na nowo przewodu w całości	# art. 437 § 2 k.p.k.	
Zwięźle o powodach uchylenia			
5.3.1.3.1.	Konieczność umorzenia postępowania	# art. 437 § 2 k.p.k.	
Zwięźle o powodach uchylenia i umorzenia ze wskazaniem szczególnej			

podstawy prawnej umorzenia		
5.3.1.4.1.		# art. 454 § 1 k.p.k.
Zwięźle o powodach uchylenia		
1.1.8. Zapatrywania prawne i wskazania co do dalszego postępowania		
1.10. Inne rozstrzygnięcia zawarte w wyroku		
Punkt rozstrzygnięcia z wyroku	Przytoczyć okoliczności	
6. Koszty Procesu		
Punkt rozstrzygnięcia z wyroku	Przytoczyć okoliczności	
III	Zgodnie z art. 13 ustawy lutowej kosztami postępowania odwoławczego obciążono ponosi Skarb Państwa.	
7. PODPIS		

SSA Robert Mąka SSA Małgorzata Jankowska SSA Piotr Brodniak	
--	--

1.11. Granice zaskarżenia			
Kolejny numer załącznika	1		
Podmiot wnoszący apelację	Pełnomocnik wnioskodawczyni D. J. (1)		
Rozstrzygnięcie, brak rozstrzygnięcia albo ustalenie, którego dotyczy apelacja	Rozstrzygnięcie w przedmiocie oddalenia zadośćuczynienia ponad kwotę 22.444 zł.		
0.1.1.3.1. Kierunek i zakres zaskarżenia			
# na korzyść # na niekorzyść	# w całości		
# w części	#	co do winy	
#	co do kary		
#	co do środka karnego lub innego rozstrzygnięcia albo ustalenia		
0.1.1.3.2. Podniesione zarzuty			
Zaznaczyć zarzuty wskazane przez strony w apelacji			
#	art. 438 pkt 1 k.p.k. – obraza przepisów prawa		

	materialnego w zakresie kwalifikacji prawnej czynu przypisanego oskarżonemu	
#	art. 438 pkt 1a k.p.k. – obraza przepisów prawa materialnego w innym wypadku niż wskazany w art. 438 pkt 1 k.p.k., chyba że pomimo błędnej podstawy prawnej orzeczenie odpowiada prawu	
#	art. 438 pkt 2 k.p.k. – obraza przepisów postępowania, jeżeli mogła ona mieć wpływ na treść orzeczenia	
#	art. 438 pkt 3 k.p.k. – błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia, jeżeli mógł on mieć wpływ na treść tego orzeczenia	
#	art. 438 pkt 4 k.p.k. – rażąca niewspółmierność kary, środka karnego, nawiązki lub niesłusznego zastosowania albo niezastosowania środka zabezpieczającego, przepadku lub innego środka	
#	art. 439 k.p.k.	
#	brak zarzutów	
0.1.1.4. Wnioski		
#	uchylenie	# zmiana

1.12. Granice zaskarżenia			
Kolejny numer załącznika	2		
Podmiot wnoszący apelację	Prokurator - rzecznik interesu publicznego		
Rozstrzygnięcie, brak rozstrzygnięcia albo ustalenie, którego dotyczy apelacja	Rozstrzygnięcie w przedmiocie odszkodowania zasądzonego na rzecz D. J. (1).		
0.1.1.3.1. Kierunek i zakres zaskarżenia			
# na korzyść # na niekorzyść	# w całości		
# w części	#	co do winy	
#	co do kary		
#	co do środka karnego lub innego rozstrzygnięcia albo ustalenia		
0.1.1.3.2. Podniesione zarzuty			
Zaznaczyć zarzuty wskazane przez strony w apelacji			
#	art. 438 pkt 1 k.p.k. – obraza przepisów prawa materialnego w zakresie kwalifikacji prawnej czynu przypisanego oskarżonemu		

#	art. 438 pkt 1a k.p.k. – obraza przepisów prawa materialnego w innym wypadku niż wskazany w art. 438 pkt 1 k.p.k., chyba że pomimo błędnej podstawy prawnej orzeczenie odpowiada prawu	
#	art. 438 pkt 2 k.p.k. – obraza przepisów postępowania, jeżeli mogła ona mieć wpływ na treść orzeczenia	
#	art. 438 pkt 3 k.p.k. – błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia, jeżeli mógł on mieć wpływ na treść tego orzeczenia	
#	art. 438 pkt 4 k.p.k. – rażąca niewspółmierność kary, środka karnego, nawiązki lub niesłusznego zastosowania albo niezastosowania środka zabezpieczającego, przypadku lub innego środka	
#	art. 439 k.p.k.	
#	brak zarzutów	
0.1.1.4. Wnioski		
#	uchylenie	# zmiana